

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zatic Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(*Dosarul nr. 3ra-491/24*)
NR. PIGD 2-22139642-01-3ra-05062024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: G. Cazacu,
Instanța de apel : G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan

18 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 septembrie 2022, Zatic Ion a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivare, a indicat că a activat în organele afacerilor interne în perioada 10.07.2000-08.07.2022. În temeiul certificatului IP Telenеști nr.34-53-4131 din 08.07.2022, prin care se confirmă vechimea în OAI, inclusiv cu avantaje, în total 25 ani 03 luni și 18 zile, la 11 iulie 2022, s-a adresat Oficiului Teritorial Telenеști al CNAS, prezentând setul de documente necesar, solicitând stabilirea pensiei, însă la 15.08.2022 a primit decizia Oficiului teritorial Telenеști nr. 34/2022/16432 din 12.08.2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei.

3. La 22 august 2022, și-a exprimat dezacordul cu decizia Oficiului teritorial Telenеști nr.34/2022/16432 din 12.08.2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, înaintând Casei Naționale de Asigurări Sociale cererea prealabilă, înregistrată cu nr. Z-1754.

4. Prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1754/22 din 29.08.2022, recepționată la 04.09.2022, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată. Consideră reclamantul că, atât decizia Oficiului teritorial Telenеști nr.34/2022/16432 din 12.08.2022, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. Z-1754/22 din 29.08.2022 sunt acte administrative individuale ilegale defavorabile, deoarece îi afectează interesele legitime ce vizează statutul de pensionar pentru vechime în muncă, inclusiv cu avantaje, având în vedere că a fost privat de dreptul de a beneficia de stabilirea meritată a pensiei.

5. Reclamantul a susținut că, prin emiterea actelor nominalizare a fost privat de dreptul de a-i fi stabilită și achitată pensia pentru vechimea realizată în muncă, inclusiv cu avantaje. Decizia Oficiului teritorial Telenеști nr.34/2022/16432 din 12.08.2022, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. Z- 1754/22 din 29.08.2022 contravin și prevederilor art. 21 Cod administrativ.

6. Reclamantul a menționat că, nu a fost atras în procedura administrativă inițiată atât de OT Telenești, cât și CNAS, fapt ce în opinia acestuia constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor care le oferă Codul administrativ pentru protejarea intereselor legitime.

7. Atât decizia Oficiului teritorial Telenești nr.34/2022/16432 din 12.08.2022, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. Z- 1754/22 din 29.08.2022, sunt contrare și prevederilor art. 24 și 25 Cod administrativ.

8. Reclamantul a reiterat că, autoritatea publică Casa Națională de Asigurări Sociale, cu subdiviziunea sa Oficiul Teritorial Telenești al CNAS sunt participanți la procedura administrativă, conform art. 44 alin. (1) Cod administrativ. Atribuția principală a OT Telenești și CNAS constă primordial în stabilirea și achitarea prestațiilor sociale, dar nu în privarea acestora.

9. Prin refuzul de a-i stabili pensia meritată pe lângă faptul că i-au fost încălcate drepturile constituționale, i-au fost cauzate și prejudicii materiale și morale.

10. Reclamantul mai invocă că atât decizia Oficiului teritorial Telenești nr.34/2022/16432 din 12.08.2022, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. Z- 1754/22 din 29.08.2022 de respingere în stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și a pensiei, contravin autorității lucrului decis și principiului securității juridice.

11. Astfel, consideră reclamantul că acumulând legal vechimea în muncă, inclusiv cu avantaje, care îi acordă dreptul la stabilirea pensiei, a fost ilegal privat de dreptul de a o primi numai pentru faptul, că reprezentanții CNAS și OT Telenești au opinii diferite privitor la aplicarea prevederilor legale în stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri, deși există o vastă practică judiciară prin care instanțele de judecată naționale în litigiile de acest gen le dau câștig de cauză titularilor acestor drepturi.

12. Reclamantul consideră că actele emise de CNAS și OT Telenești, sunt acte administrative înzestrate cu puterea lucrului decis, iar modul în care s-au adoptat aceasta contravine principiilor legale. Actele nominalizate au fost emise și cu încălcarea prevederilor art.31 și art. 118 Cod administrativ cu privire la motivarea obligatorie a actului administrativ care, fiind un act individual defavorabil, trebuia să includă neapărat și punctul de vedere al persoanei afectate, expus în cadrul audierii acesteia. Or, neatragerea reclamantului în procedura administrativă constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor, potrivit prevederilor articolelor 21, 29, 40, 44 94 Cod administrativ pentru protejarea intereselor legitime.

13. Aceste încălcări a normelor de procedură administrativă au generat, la caz, încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale, dreptul de a fi ascultat asupra faptelor care au fost invocate în cererea înaintată.

14. Prin urmare, autoritatea publică, nu a stabilit din oficiu toate aspectele de fapt ale cazului, așa după cum prevede art. 85 alin. (3) și art. 92 din Codul administrativ, limitându-se doar la convingerea sa eronată că perioadele de

activitate 02.09.2011- 16.12.2011, 05.03.2013-05.07.2013, 05.06.2018-05.12.2019 calculate în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018 nu pot fi raportate la prevederile punctelor 7 lit.g) și 8 lit. d) ale Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.08.1994, neglijând interesul legal privind stabilirea corectă a vechimii în muncă, inclusiv cu avantaje, calcularea și achitarea pensiei.

15. Reclamantul a notat că, atât decizia Oficiului teritorial Telenești nr.34/2022/16432 din 12.08.2022 cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. Z-1754/22 din 29.08.2022 nu conțin în sine o motivare completă, clară, cu trimiteri la probe, ținând cont că această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de explicit, condiție legală care în speța nu a fost respectată.

16. De altfel, nemotivarea unei decizii creează impresia solicitanților că autoritatea publică emite acte administrative aleatoriu, în lipsa prezenței probelor. Prin urmare, atât CNAS, cât și OT Telenești al CNAS nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actele administrative au fost emise cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lor în fond, prin prisma art. 141 alin. (1) Cod administrativ.

17. Referitor la calcularea vechimii în serviciu în astfel de situații probează Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la modul de aplicare a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar din 29 septembrie 2014 (Dosarul nr. 4ac-16/14), cât și sutele de hotărâri judecătorești irevocabile.

18. Mai mult ca atât, actualmente, însuși prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018 se recunoaște necesitatea acordării înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerație la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr.1544 din 23.06.1993.

19. De asemenea reclamantul menționează și faptul, că prevederile art.47 alin. (2) din Constituție garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de bătrânețe, șomaj, boală, invaliditate sau alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor, iar drepturile date se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale, care nu au un caracter necondiționat și pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege.

20. Concomitent, legiuitorul dispune de autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. Însă, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional. Or, un drept social - inclusiv dreptul la pensie, este obiectul protecției constituționale garantate de art.46 din Constituție, cât și de art.1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. Iar, în cazul în care cuantumul pensiei stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată.

21. Totodată, în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții persoanei, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, apare obligația statului ca în perioada 5 pasivă a vieții persoanei să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității.

22. Astfel că, de la îndeplinirea condițiilor legale pentru persoană - vârstă, stagiul de cotizare, apare obligația statului de a achita pensie, care se stabilește în modul reglementat de lege ținându-se cont de mai multe criterii. Totodată, există situații de stabilire a pensiei și apariția circumstanțelor care determină modificarea acesteia. Atât Constituția, cât și legile speciale, nu garantează un cuantum determinat al prestației sociale, inclusiv al pensiei, astfel încât legiuitorul se bucură în domeniul drepturilor sociale de dreptul de apreciere în stabilirea normelor pentru punerea în aplicare a drepturilor individuale sociale, inclusiv de posibilitatea de a le modifica. Dreptul persoanei la pensie este reglementat prin Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156, potrivit căreia pensia de asigurări sociale de stat este venitul bănesc convenit asiguratului, în condițiile legii, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

23. Potrivit art.32 din legea nominalizată, pensia pentru limită de vârstă se stabilește pe viață. Iar, art. 2 al Legii 156 statuează că, dreptul la pensie este imprescriptibil. Mai mult că neîncadrarea pensiei conform vechimii în muncă stabilită cu facilități nu a depins de solicitant, iar în aceste circumstanțe, urmează să se țină cont de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 19.07.2016, care stipulează, că în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen”, fapt reiterat și în art. 54 al Legii 1544.

24. Reclamantul a indicat că, chiar și în situația în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări

sociale (odată ce vechimea în muncă a fost stabilită pentru solicitant de angajator), dar, aceasta nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, respectiv, nu poate fi sancționat titularul pensiei. Mai mult că, dreptul la pensie (tratată ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană) nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând, acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială, și prin natura lor social juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor.

25. Reclamantul a solicitat constatarea ilegalității refuzului CNAS expus prin scrisoarea nr. Z -1754/22 din 29 august 2022, recepționată la 04.09.2022 - a obliga CNAS să-i stabilească corect vechimea în muncă necesară pentru fixarea pensiei, inclusiv prin includerea cu înlesniri (avantaje), în conformitate cu prevederile p.8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 a perioadelor 02.09.2011- 16.12.2011, 05.03.2013-05.07.2013, 05.06.2018-05.12.2019, ce constituie 4 ani 02 luni 28 zile, iar în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești nr.34-53- 4131 din 08.07.2022; stabilirea pensiei, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, inclusiv cu înlesniri (avantaje), care constituie în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești nr.34-53-4131 din 08.07.2022; achitarea pensiei, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începând cu momentul ieșirii la pensie, în conformitate cu prevederile legale.

26. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 10 mai 2023, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de Zatic Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. 34/2022/16432 din 20 iulie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Ion Zatic și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. Z-1754/22 din 29 august 2022 de soluționare a cererii prealabile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Ion Zatic în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 08 iulie 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 03 luni și 18 zile.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Zatic, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

27. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 13 mai 2023, Casa Națională de Asigurări declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău,

sediul Rîșcani din 10 mai 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

28. Prin decizia din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 10 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

29. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, Zatic Ion a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada 10 iulie 2000 –08 iulie 2022. Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 381 ef din 5 iulie 2022, au fost încetate raporturile de serviciu ale lui Ion Zatic, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, începând cu 8 iulie 2022.

30. La 8 iulie 2022, Inspectoratul General al Poliției, IP Telenești, a întocmit certificatul nr. 34/53-4131 din 08.07.2022 privind calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Ion Zatic, potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru stabilirea pensiei constituie 25 ani 03 luni și 18 zile.

31. Potrivit Certificatului nominalizat, în calculul vechimii în muncă au fost incluse perioadele de activitate: 02.09.2011-16.12.2011, 05.03.2013-05.07.2013, 05.06.2018- 05.12.2019 cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018. În perioada menționată, intimatul a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al secției management operațional IP Telenești IGP MAI. Prin Decizia nr.34/2022/16432 din 12 august 2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Telenești, intimatului i s-a refuzat în stabilirea pensiei, autoritatea publică competentă statuând că Ion Zatic a întrunit doar o vechime de 23 ani 2 luni și 24 zile.

32. În motivarea concluziilor formulate, autoritatea publică a reținut că Zatic Ion nu beneficiază de calcularea vechimii în muncă cu avantaje, prevederile pct.8 lit. d) din HG nr.78 din 21 februarie 1994 nefiind aplicabile speței.

33. Instanța de apel a conchis că, pretențiile înaintate de reclamant sunt întemeiate, iar instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a fi admisă acțiunea și a constatat ca ilegal refuzul autorității publice și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința lui Zatic Ion prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, luându-se în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul General al Poliției, IP Telenești nr. 34/53-4131 din 08.07.2022, or acesta întrunește condițiile art.13 a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

34. Prin urmare, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și ordinului MAI nr. 96 din 20.03.2018, este deja determinată de angajator,

care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă în privința reclamantului/ intimat Ion Zatic și stabilirea pensiei acestuia.

35. De asemenea, instanța a reținut că, ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și urmează a fi aplicat corespunzător.

36. La 28 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

37. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței de apel este eronată.

38. În opinia recurentului, activitatea lui Zatic Ion, nu se încadrează în art.8 pct. d) al hotărârii Guvernului nr.78/1994.

39. Instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate.

40. Activitatea intimatului, nu poate fi raportată la prevederile pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994 precum invocă intimatul, deoarece acesta a activat în cadru serviciului de gardă al izolatorului de detenție provizorie, activitate ce nu urmează a fi calculată cu avantaje.

41. Perioadele de activitate civilă unde lipsește plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, nu se includ în calculul vechimii în muncă.

42. În opinia recurentului decizia instanței de apel este nemotivată, ca urmare a neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante speței.

43. Prin referința depusă la 01 iulie 2024, intimatul a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

45. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

46. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

47. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

48. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 03 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.101).

49. Cererea de recurs a fost depusă la 28 mai 2024. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

50. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

51. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

52. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

53. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Frolov Cristina, reprezentată de avocatul Ion Popa, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

56. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

57. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

58. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției

legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

59. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

60. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

61. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni